

INFORMAČNÍ BULLETIN ČESKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EU

Víme, jakou chceme klimatickou dohodu, prosadili jsme pravidla pro rtuť

České předsednictví v Radě EU má za sebou prvních 75 dnů, jsme tedy za první třetinou. Pohled na tabuli se skóre se zdá být docela příznivý. Od ledna jednáme o tom, jak si představuje podobu budoucí světové klimatické dohody samotná Evropská unie dosud nejvýznamnější světový hráč v ochraně klimatu. Rada EU pro životní prostředí pak na začátku března přijala detailní (17stránkový) popis toho, co chceme v kodaňské dohodě mít. O týden později se k ministrům životního prostředí připojili ministři financí a přidali své závěry k financování budoucí klimatické dohody. Tento týden bude o tomtéž jednat i Evropská rada.

(Martin Bursík v Japonsku 13.3. vedl delegaci EU při jednáních s japonskou vládou o světové dohodě o ochraně klimatu, která má být přijata letos v prosinci v Kodani)

Evropa je dnes jediným regionem, který má jasný a závazně stanovený střednědobý redukční cíl minus 20 % emisí oproti roku 1990 do roku 2020, který se automaticky zvýší na 30 % ve chvíli, kdy se připojí další průmyslové země. Chceme-li udržet v tomto století nárůst globálních teplot nižší než o 2°C ve srovnání s předindustriální érou, což je podle Mezivládního panelu pro změnu klimatu mezní hodnota pro významné a nevratné negativní dopady, musí průmyslové země snížit své emise o 25 - 40 % ve srovnání s rokem 1990. Čas na vyčkávání není - průměrná globální teplota roste rychlostí 0,2 °C za dekádu.

A právě brzké předložení střednědobých cílů očekáváme od našich partnerů, s kterými průběžně jednáme na expertní, ale i ministerské úrovni - Japonska, USA, Indie, Číny, Brazílie, Austrálie a dalších. Ministr Bursík v čele delegace trojky EU v těchto dnech jedná v Tokiu s japonskými ministry a ve Washingtonu se zástupci Obamovy administrativy. Klima ostatně bude jedním z témat dubnové návštěvy amerického prezidenta v Praze.

Chceme, aby se krátce po rekonstrukci evropského systému obchodování s emisemi skleníkových plynů v roce 2013 uhlíkový trh začal velmi záhy rozšiřovat. V roce 2015 by měl pokrýt všechny země OECD tak, aby v roce 2020 fungoval celosvětově. Tržní ocenění uhlíkových emisí je neefektivnější cestou k jejich omezení, motivuje soukromý byznys k investicím do nízkoe emisních, energeticky efektivních technologií. Navíc generuje prostředky, které je možné použít na další snižování emisí u nás i v chudých rozvojových zemích, ale také na zmírnění sociálních dopadů nárůstu cen energií.

Svým dílem ale musí přispět i rozvojové země. I ony chtějí pochopitelně růst svého HDP, jejich obyvatelé chtějí, aby se kvalita jejich života zvyšovala.

Proto není reálné po nich požadovat snižování absolutních emisí oproti roku 1990. Evropa navrhuje, aby rozvojové země do roku 2020 snížily emise o 15 - 30 % oproti očekávanému nárůstu emisí bez jakýchkoli redukčních opatření (scénář business as usual).

Co nejdřív by také měly připravit strategie rozvoje nízkouhlíkové ekonomiky, propojené s přenosem technologií. Jenom tak mohou zároveň hospodářsky růst a nezvyšovat své skleníkové emise.

První návrh textu kodaňské dohody chceme mít rozhodně na stole ještě do konce našeho předsednictví. Evropská unie zatím funguje (i díky systematické práci českého předsednictví) jako dobře namazaný stroj a pro úspěch světových jednání dělá maximum.

Druhým zásadním úspěchem českého předsednictví a tedy i Evropské unie skončilo vrcholné zasedání Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) v Nairobi v polovině února. Český tým pod vedením Karla Bláhy odvedl v Nairobi skvělou práci a výsledkem je přijatá dohoda více než 190 členských zemí OSN na tom, že do roku 2013 vznikne celosvětový právně závazný nástroj, který určí pravidla pro využívání rtuti.

Rtuť je pro lidský organizmus vysoce toxická. Evropa sama má sice jasná pravidla, která používání rtuti omezují (například letos v červnu z trhu zmizí rtuťové teploměry), ovšem jinde na světě taková pravidla scházejí. Až na Antarktidě tak norští vědci naměří vzorky rtuti z pálení uhlí v Indii či z jihoafrických zlatých dolů. Rtuť je obsažena v některých agrochemikáliích, takže zůstává v potravinách a dalších zemědělských produktech a může pak s exotickým ovocem putovat i na naše stoly. Nemluvě o rybách, které jsou na rtuť obzvláště citlivé a v jejichž mase se tento jed nejnázne kumuluje.

Většina je ještě před námi. Nemá smysl tu popisovat všechna jednání, která nás do června čekají. Naše práce vyvrcholí až na samém konci června zasedáním Rady pro životní prostředí v Lucemburku. Věřme, že konečné skóre bude ještě optimističtější, než je teď, po první třetině.

Jan Dusík,

I. náměstek ministra životního prostředí

Jak to vidí ...

... Karel Schwarzenberg

ministr zahraničních věcí ČR

(Karel Schwarzenberg a Hillary Clintonová v Bruselu při jednání „trojky“ EU - USA)

Vztahy mezi Spojenými státy a Evropskou unií v souvislosti s tím, že přišla nová administrativa pod heslem změny, zažily citelné omlazení. Sympatie pro Ameriku po celé Evropě zase vzrostly. Zájem o prezidenta Obamu, o jeho návštěvu v Evropě, je kromobyčejný. A to je kapitál, který nesmíme promrhat.

I když je nám samozřejmě jasné, že časem narazíme na témata u kterých budou mít Evropská unie a Spojené státy odlišný názor. To se v politice stává.

Přesto si myslím, že se nám podaří zachovat současný srdečný vztah a vzájemnou otevřenost. Ty dokládají například výroky viceprezidenta Bidena nebo ministryně zahraničí Clintonové, kteří říkají, že přicházejí do Evropy se ptát a naslouchat. Taková vstřícnost už by se nikdy neměla vytratit.

Samozřejmě jsou zájmy Spojených států, jsou společné zájmy Evropy, a jsou zájmy některých evropských států. To všechno ale netvoří takové rozdíly, abychom nemohli naše spojenectví dál utužovat a společně hrát ve světě roli, kterou nutně hrát musíme: podporovat právní stát, dobré vládnutí a demokracii ve všech zemích na této planetě.

Předseda Evropské rady navštívil západní Balkán

Česká delegace vedená předsedou Evropské rady Mirkem Topolánkem navštívila Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii a Černou horu. Přistoupení těchto zemí západního Balkánu do Evropské unie Česká republika dlouhodobě podporuje. Význam teritoria pro stabilitu a bezpečnost Evropy vyjádřilo české předsednictví už minulý rok, kdy určilo priority agendy. Západní Balkán se stal jednou z nich.

Předseda Evropské rady na tiskové konferenci v Černé hoře přirovnal osud těchto zemí k českému příběhu: „Každá země má právo snít svůj sen – my jsme v roce 1989 získali svobodu, po odchodu okupačních vojsk v roce 1991 jsme získali nezávislost, v roce 1999 jsme získali větší pocit bezpečí vstupem do NATO a v roce 2004 jsme vstoupili do Evropské unie, kde jsme mohli uskutečnit svoji touhu po prosperitě a solidaritě. Po pěti letech členství v Evropské unii řídíme. To je neuvěřitelný příběh. Obě země sní podobný, svůj národní sen. Moje cesta sem je součástí naplňování tohoto snu“.

V obou zemích bylo cítit, jak je pro ně návštěva předsedy Evropské rady důležitá. Makedonie/Fyrom i Černá Hora mají obrovský zájem stát se členy EU, uvědomují si důležitost přistoupení, na všech jednáních deklarovali svoji připravenost.

Jejich cesta k vysněnému cíli je ale různě dlouhá. Zatímco Černá Hora je kandidátskou zemí, Makedonie na tento status čeká. A není to jen o názvu republiky, o který se dlouhodobě pře s Řeckem. Zbývá jí osm podmínek Evropské komise, které je potřeba splnit.

První zkouškou, kterou bude celý svět a zejména státy EU sledovat, budou volby, které obě země zanedlouho čekají. Minulé neproběhly demokraticky a to je v evropském společenství nepřijatelné.

„Budete skládat určitou maturitu v podobě voleb, doufám, že budou svobodné, demokratické a že budete nadále budovat vaši zemi demokraticky, nejlépe v euroatlantických strukturách“, řekl Mirek Topolánek na tiskové konferenci ve Skopje.

**Jana Bartošová,
tisková mluvčí předsedy vlády ČR**

Kalendář

– stalo se

týden 9.3.-15.3.2009

9.3.2009 – 9.3.2009

[Rada ministrů pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele \(EPSCO\)](#)

9.3.2009 – 10.3.2009

[Budování konsenzu v rámci evropských politik podpory demokracie \(konference k roli nevládních organizací v evropské politice pro lidská práva\)](#)

10.3.2009 – 10.3.2009

[Rada ministrů pro ekonomické a finanční záležitosti \(ECOFIN\)](#)

10.3.2009 – 11.3.2009

[Politický a bezpečnostní výbor](#)

11.3.2009 – 13.3.2009

[Konference "Implementace práva EU v členských státech"](#)

12.3.2009 – 13.3.2009

[Neformální zasedání ministrů obrany](#)

12.3.2009 – 13.3.2009

[Konference k politice kvality zemědělských produktů a potravin](#)

Více na www.eu2009.cz

Ministři obrany EU jednali 13. března o rozvoji vojenských schopností a spolupráci se strategickými partnery

(Jednání ministrů obrany řídila
místopředsdkyně vlády a ministryně obrany
Vlasta Parkanová)

Agenda druhého jednacího dne byla rozdělena do dvou bloků. V prvním z nich se ministři obrany věnovali otázkám rozvoje vojenských schopností EU, ve druhém pak spolupráci EU se svými strategickými partnery v bezpečnostní oblasti, se Severoatlantickou aliancí, s OSN a s Africkou unií.

Těžištěm diskuse ministrů v oblasti rozvoje vojenských schopností byly především otázky spojené s řešením dostupnosti vrtulníkových kapacit pro operace a pokračování projektů a programů iniciovaných francouzským předsednictvím. Posílit schopnosti transportních vrtulníků, a tím napomoci posílení udržitelnosti rozmístěných sil v operacích je jednou z priorit českého předsednictví.

Ministryně Parkanová v této souvislosti připomněla, že české předsednictví zorganizovalo v Praze mezinárodní seminář, který se zabýval problematikou mnohonárodního řešení nedostatku vrtulníků v operacích EU a NATO.

Na okraj neformálního zasedání se uskutečnila také jednání tzv. Trojky (současné a následující předsednictví, Generální sekretariát Rady a Evropská komise) s ministry obrany členských států NATO, které nejsou členy EU (Island, Norsko a Turecko) a kandidátskými státy EU (Chorvatsko, FYROM). Cílem jednání bylo podrobně informovat partnery o průběhu a výsledcích neformálního zasedání ministrů obrany členských zemí EU.

Kalendář – stane se

týden 16.3.2009 - 22.3.2009

16.3.2009 - 16.3.2009

[Zasedání ministrů EU - Černá Hora \(Trojka\)](#)

16.3.2009 - 17.3.2009

[Jednání vrchních ředitelů pro zdraví](#)

16.3.2009 - 17.3.2009

[Rada ministrů pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy](#)

16.3.2009 - 18.3.2009

[Social Rights, Active Citizenship and Governance in the European Union](#)

18.3.2009 - 21.3.2009

[5. konvence EUA sdružující evropské vysoké školy](#)

18.3.2009 - 21.3.2009

[Konference na téma audiovizuální autorských práv "O odpovědnosti poskytovatelů obsahu a uživatelů"](#)

19.3.2009 - 20.3.2009

[Evropská rada](#)

22.3.2009 - 23.3.2009

[Neformální zasedání ministrů pro vzdělávání](#)

Ministři pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy EU se sejdou 16.3.2009 - 17.3.2009 v Bruselu

Hlavním úkolem předsednické země EU je moderovat diskuzi v rámci sedmadvacítky, a v případě pravidelné Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy, známé pod anglickou zkratkou „GAERC“, to platí obzvlášť.

Úloha „moderátora“ nebývá vždy jednoduchá. Agendu, na základě pokynů svých ministerstev, předem projednávají úředníci v Bruselu. Někdy hledají kompromis až do poslední chvíle, třeba ještě i v den jednání někdy nebývá jasné, jaké závěry ke schválení navrhnou svým ministrům.

Shoda mezi sedmadvaceti zeměmi se totiž nehledá zrovna snadno. O to důležitější je pak role ministra, který vlastní jednání Rady v Bruselu, případně někdy v Lucemburku, řídí. Musí dát prostor všem svým kolegům, kteří mají k závěrečnému textu připomínky, ale zároveň moderovat diskuzi, aby nezaběhla do příliš velkých detailů a neprotáhla se třeba na úkor jiných bodů jednání. A jeho důležitým úkolem je také vše na konci shrnout tak, aby se závěry souhlasily všechny členské státy.

Březnová Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy má přitom ještě jeden úkol: připravit agendu a závěry jarní Evropské rady, na které budou členské země reprezentovat hlavy států – premiéry a prezidenty.

Na březnovém GAERCu byl jedním z témat západní Balkán. Oblast, která by se v budoucnu měla stát součástí Evropské unie, je na Radě pro vnější vztahy často agendou.

Obecně se dá říci, že diskuze se vždy týká toho, jak se daří jednotlivým zemím západního Balkánu k unii přibližovat, a jak je v jejich úsilí podpořit. Toto téma je také jednou z priorit českého předsednictví. Dalším tématem bylo Bělorusko. Jak dál – ponechat pozastavení nebo obnovit sankce v podobě seznamu běloruských představitelů, kterým nemohou být udělena unijní víza?

Evropská unie se také dlouhodobě zabývá situací v Súdánu. Zhoršení humanitárních podmínek obyvatel této země totiž v členských státech vyvolává obavy.

Jedním z aktuálních unijních témat je také chystaná konference o rasismu, tzv. Durban Review Conference, která se má konat za více než měsíc v Ženevě. Členské státy Evropské unie nesouhlasí se zněním některých pasáží

(Radě pro všeobecné záležitosti předseda vicepremiér Alexandr Vondra, Radě pro vnější vztahy ministr zahraničí Karel Schwarzenberg)

poselství, které má být výstupem z konference. A unie jako celek se musí rozhodnout, jak bude postupovat dál.

S nástupem nové administrativy ve Spojených státech a také s chystaným summitem EU-USA jsou transatlantické vztahy jedním z hlavních aktuálních témat. I ty ministři v pondělí prodiskutovali.

Pokračuje i hledání řešení situace na Blízkém východě. O vývoji v regionu jednal ministr Schwarzenberg ještě večer před GAERCem, do Bruselu svolal schůzku s ministry Egypta a Palestinské národní správy. Jordánsko reprezentoval jeho velvyslanec.

Stále aktuální je také téma Afghánistánu. Evropská unie se dlouhodobě snaží zemi pomáhat při budování institucí, justice a při policejní reformě.

Závěry Rady pro vnější vztahy v době uzávěrky tohoto čísla bulletinu ještě nebyly přirozeně známy. Jak už jsem psala – GAERC je živý organismus a vše se tedy může měnit až do poslední chvíle.

Zuzana Opletalová,
mluvčí ministerstva zahraničí ČR

V Bruselu se 16. března setkají ministři zahraničí EU a Černé Hory

Schůzka ve formátu tzv. „trojky“, tedy zástupů předsednické země, Evropské komise a přizvané země, je součástí integračního procesu této postjugoslávské republiky do EU.

Ten začal oficiálně podáním přihlášky, kterou v prosinci loňského roku předal premiér Černé Hory Milo Djukanović v Paříži do rukou francouzského prezidenta Nicolase Sarkozyho. Evropská unie bude nyní průběžně vyhodnocovat, jak kandidátská země plní či neplní podmínky pro zahájení přístupových rozhovorů, tedy především jak provádí hospodářské a právní reformy.

Česká republika, která považuje přibližování zemí západního Balkánu k Evropské unii za jednu ze svých priorit předsednictví v Radě EU, integrační proces Černé Hory podporuje.

Mirek Topolánek minulý týden po jednání s černohorským premiérem Milem Djukanovićem v Podgorici vyjádřil přesvědčení, že Černá Hora bude moci přístupové rozhovory zahájit již během příštího roku.

Černá Hora je jedním z nejmenších a také jedním z nejmladších evropských států – od Srbska se oddělila v červnu 2006 na základě referenda, v němž se 55% z celkových šesti set tisíc obyvatel vyslovilo pro nezávislost, a v říjnu 2007 uzavřela s Evropskou unií dohodu o stabilizaci a přidružení. Již od roku 2002, přestože není členem tzv. eurozóny, používá jako oficiální platidlo její jednotnou měnu EURO.

Vrcholně sledovaná schůzka

Jarní summit je nadevší pochybnost jednou z nejsledovanějších vrcholných schůzek Evropské unie za poslední roky. Jsou k tomu hned tři dobré důvody: především to je globální finanční krize a její dopady do reálného hospodářství ve všech státech sedmadvacítce; za druhé jde o nejistotu, jak se ekonomické oslabení promítne v zemích mimo Evropskou unii, ale které na ní mají vliv; a konečně je zde samozřejmě otázka, nakolik si bude s těmito problémy Česká republika jako předsednická země umět poradit.

V prvním kontextu se českému předsednictví podařilo již na neformálním summitu hlav států a vlád EU dosáhnout dohody, která říká, že pomoc poskytovaná na základě zv. Plánu obnovy musí být rychlá, ale podle pravidel. Že částka, která se má pohybovat kolem 3% HDP Evropské unie, se v rukách jednotlivých členských států nezmění v nástroj nekalé konkurence, či zbraň ohrožující jednotný trh. Nyní půjde o to, aby podpora, která se během dvou let může dotknout hranice 400 miliard EUR, směřovala skutečně tam, kde bude účinná. Tedy do malých a

středních podniků, které jsou páteří evropské zaměstnanosti i produktivity, a které by měly být primárním cílem i pro evropské fondy.

Pokud se členské země shodnou na společných principech a na tom, že vynakládání prostředků této "okamžité pomoci" musí podléhat právě proto, že bude poskytovány rychle a v těžkých časech, kontrola Evropské komise a dohledu ze strany příslušných ministerských rad, mohou si tak připravit i pevnou půdu pro vyjednávání na úrovni skupiny G20. Bude-li chtít Unie prosazovat na globální úrovni zvýšení kontroly a transparentnosti finančních trhů, které by zabránily nekontrolovatelně riskantním operacím a vyloučily střety zájmů, musí být připravena zavést tato pravidla především sama u sebe. České předsednictví o tom bude své partnery muset přesvědčit.

A ve stínu ekonomických témat se musí věnovat i dalším svým prioritám: energetické bezpečnosti a externím vztahům.

Plynová krize prvních týdnů tohoto roku a současné hospodářské potíže zemí, které dodávají jako majitelé zdrojů či dopravních koridorů energetické suroviny do Evropy, obě oblasti spojují. Projekt Východního partnerství, v jehož rámci bude Česká republika 7. května hostit summit EU s Arménií, Ázerbájdžánem, Běloruskem, Gruzií, Moldavskem a Ukrajinou, tak dostává vedle politického silný energeticko-bezpečnostní rozměr. Pokud česká diplomacie získá od ostatních členů Unie potřebný mandát, může své dosavadní pracovní mise využít pro naplňování strategie diversifikace zdrojů a dodávek surovin ve prospěch celé Unie.

To jsou stručně řečeno hlavní předpoklady a očekávání jarního summitu. České předsednictví na něj odjíždí s argumentem, že krize, která se dotýká všech, nemusí být oslabením společných pozic a zdrojem nejistoty na jednotném trhu, ale naopak impulsem k posílení a zrychlení strukturálních změn.

Jiří František Potužník,
mluvčí pro předsednictví v Radě EU

(Ne) napsali, řekli o českém předsednictví ...

Le Monde: Energetická bezpečnost v centru vztahů EU a USA

Prestižní francouzský deník Le Monde otiskl článek, ve kterém se jasně odrážejí dvě ze tří priorit českého předsednictví: energetika a vnější vztahy. Podle autora nová americká ministryně zahraničí Hillary Clintonová varovala Moskvu, že Spojeným státům vadí používání energie jako nástroje k zastrašování. Tato praktika podle Clintonové nepřispěje k budování lepšího a funkčního energetického systému. Americká ministryně zahraničí v Bruselu s předsedou Evropské komise José Manuelem Barrosem probírala témata, která budou předmětem jednání na summitu EU-USA v Praze 5.dubna, tedy energetiku, klimatické změny, vězně z Guantánama či finanční a ekonomickou krizi. Hillary Clintonová potvrdila, že energetická bezpečnost je pro její zemi strategickým tématem a musí mít roli v nových vztazích EU-USA.

Podle autora ale EU ani USA po krizi v Gruzii a Ukrajině nevylučují, že v budoucnosti dojde opět ke sporům s plynem, neboť může dojít k neschopnosti Ukrajiny platit Rusku. Washington odmítá kvůli energetickým krizím slib aktivovat článek 5 smlouvy

o NATO, spíše podporuje projekty, jako je Nabucco, které podporuje i české předsednictví.

http://www.lemonde.fr/ameriques/article/2009/03/07/la-securite-energetique-au-coeur-de-la-relation-entre-l-ue-et-les-etats-unis_1164868_3222.html#ens_id=1145884

Financial Times Deutschland: Zachraňte vnitřní trh!"

"Žádná politická shoda nemůže nahradit funkční ekonomická a tržní pravidla, naopak při jejich ignorování může způsobit víc škod, než užítku", i tuto větu obsahuje článek českého premiéra a současného předsedy Evropské rady Mirka Topolánka, který otiskl Financial Times Deutschland poté, co jeho článek zveřejnil minulý týden Financial Times.

Český premiér v něm poukazuje na rozdílné možnosti malých a velkých členských zemí, co se týče možnosti chránit se před dopady hospodářské krize. Poukazuje na nutnost zachování koherentního, na pravidlech založeného a v důsledku toho i solidárního přístupu EU jako celku. Dodává, že „významná část chyb je způsobena přílišnou složitostí pravidel" a evropskou „nejednotou", a že „Plán obnovy musí být maximálně transparentní, jednoduchý a dočasný".

Frankfurter Allgemeine Zeitung: „Evropa vůči Americe nevystupuje jednotně"

Prestižní německý deník Frankfurter Allgemeine Zeitung otiskl interview s českým premiérem a předsedou Evropské rady Mirkem Topolánkem, který mimo jiné nabádal k větší jednotě EU, i ve vztahu k nové americké administrativě, a zdůraznil roli českého předsednictví jako spolugaranta pravidel vnitřního trhu. Rozhovor se dále týkal i blížícího se summitu G-20, vnitřního trhu Společenství a Maastrichtských kritérií.

Le Soir: Deset let poté, dvě otázky třem ministrům

Francouzský deník Le Soir uveřejnil dne 12.3. u příležitosti 10. výročí vstupu ČR, Maďarska a Polska do NATO rozsáhlý jednostránkový článek, zabývající se tímto výročím a jeho významem. Článek je doplněn odpověďmi ministrů zahraničních věcí uvedených zemí, tedy i českého ministra Karla Schwarzenberga.

více na www.eu2009.cz